

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
Marie Tomingas
Anders Olsson

Beslut förslag
2020-02-19

Diarienummer
511-29009-2016

Sida
1(14)

Bildande av naturreservatet Marstrands skärgård i Kungälv kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.

Syftet med naturreservatet

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Beslut om föreskrifter

Ärendets handläggning

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Upplysningar

Ersättningstalan

Kungörelse

Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta 1:50 000

Tabell 1. Brytpunktskoordinater tillhörande beslutskarta bilaga 1

Bilaga 1a-1g Beslutskartor 1:6000

Bilaga 2. Översiktskarta

Bilaga 3. Skötselplan

Bilaga 4. Sakägarförteckning

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Marstrands skärgård
NVR ID:	2045352
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Kungälv kommun
Ungefärlig mittpunkt:	N 6416537, E 299499 SWEREF99
Lägesbeskrivning:	Marstrands skärgård ligger ca 20 km väster om Kungälv tätort. Naturreservatet sträcker sig som en båge norr, öster och söder om de stora Marstrandsöarna Instön, Koön och Klåverön.
Fastigheter och ägare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Nyttjanderättsinnehavare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Areal (ha):	Total areal 6838 ha (varav 6566 ha marint vatten och 272 ha land).
Förvaltare:	Västkuststiftelsen (landmiljöer och friluftsanordningar) och Länsstyrelsen (marina miljöer)
Natura 2000-beteckning:	Sälöfjorden SE0520036 (en liten del)
Naturgeografisk region:	Centrala Västkustens skärgårds- och kustområde
Maringeografisk region:	På gränsen mellan Skagerrak och Kattegatt

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken.

Naturreservatets gränser på land ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Marstrands skärgård.

Beslutet riktar sig till allmänheten, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård.

Länsstyrelsen utser Västkuststiftelsen som förvaltare av naturreservatets landmiljöer och friluftsanordningar. Länsstyrelsen är förvaltare av de marina miljöerna. Beslutet är fattat med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- Bevara ett varierat naturlandskap med stora skönhetsvärden innehållande allt ifrån hårt exponerade öar och skär i ytterskärgården till innerskärgårdens kulturpräglade beteslandskap.
- Bevara och återställa produktiva områden i skärgården som utgör viktiga livsmiljöer eller födosöksområden för marina organismer, liksom marina hård- och mjukbottnars funktion och artrikedom.
- Tillgodose behovet av tätortsnära områden för friluftslivet i Göteborgsregionen.
- Bevara biologisk mångfald och vårda, bevara samt återställa värdefulla naturmiljöer såsom marina bottenar, utmarksbeten och öppen hållmarksmosaik.

Syftet ska uppnås genom att:

- Nyttillkommande verksamheter som tar mark i anspråk, medför skador på mark eller vegetation eller förändrar landskapets orörda karaktär inte tillåts.
- Nyttillkommande verksamhet som medför skador på de marina bottenarna inte tillåts.
- Naturreservatet görs tillgängligt så att besökare kan utöva friluftsliv i värdefull natur och uppleva de naturtyper och skönhetsvärden som finns.

- Marina bottnar och andra ingående naturtyper ska bevaras och vid behov återställas i för naturtyperna gynnsamt tillstånd. Detta kan innebära fysisk restaurering eller förbud enligt annan lagstiftning. Öarna hålls öppna och kulturpräglade naturmiljöer såsom utmarksbeten på öarna med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och vid behov återställas genom antingen bete, slåtter eller bränning.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

De öar och skär som ingår i reservatet är av stor betydelse för det båtburna friluftslivet. Samtliga områden är obebyggda och har fina klippor och sandvikar som bjuder till bad och andra naturupplevelser. Genom att inrätta naturreservat säkras man allmänhetens tillgång till detta även i framtiden.

Naturvärdena på öarna består framförallt av öppna hållmarker och gräsmarker med arter som är knutna till dessa. Historiskt sett har dessa miljöer hållits öppna genom hävd i form av bete, slåtter och bränning. I och med att de traditionella brukningsmetoderna har upphört på många av öarna riskerar de att växa igen och naturvärden gå förlorade. Denna utveckling kan vändas genom en aktiv skötsel av naturreservatet.

Flera av öarna i naturreservatets södra skärgård ingår i Sälöfjordens Natura 2000-område. Bottnarna runt öarna består av berg och utgörs i stor utsträckning av habitatet 1170 rev. På öarna häckar flera fågelarter, däribland de utpekade Natura 2000-arterna kustlabb, fisktärna och tobisgrissla. Även den utpekade arten havsörn är en frekvent gäst inom området. Många öar och skär är viktiga liggplatser för knobbsälen och används flitigt då sälen byter päls och föder sina ungar.

Bottenmiljöerna inom reservatet är mycket varierande. I de västra delarna finns vågexponerade och strömspolade berg- och stenbottnar med frodiga algsamhällen med stor förekomst av olika ryggradslösa djur. Livet på bottnarna förändras gradvis i takt med att vattendjupet och vågornas kraft blir mindre i de centrala och östra delarna av området. Här består bottnarna framförallt av leriga sediment. I de områden där botten domineras av vegetation förekommer främst natingarter och det finns även mindre ålgräsängar på flera platser. Inom ett fåtal områden förekommer också tätare aggregat av blåmusslor. I framtiden kan restaurering av dessa grunda naturtyper bli aktuell på flera platser inom naturreservatet. Exploateringsgraden i området är låg och bojar, bryggor och mudderrännor förekommer endast undantagsvis.

Marstrands skärgård är ett av de utpekade områdena i rapporten *Den tätortsnära naturen i Göteborgsregionen – program för skydd av tätortsnära naturområden*. I den redovisas ett antal områden i Göteborgsregionen som bör ges ett långsiktigt skydd genom naturreservatsbildning. Rapporten är ett resultat av att regeringen år 2002 beslutade att ge länsstyrelserna i de tre storstadslänen uppgiften att i samarbete med berörda kommuner ta fram varsitt program för hur de ur friluftslivs- och naturvårdssynpunkt mest värdefulla områdena kunde ges varaktigt skydd och förvaltning. Bakgrunden till uppdraget finns bl.a. beskriven i skrivelsen *En samlad naturvårdspolitik* som regeringen överlämnade till riksdagen 2002. I denna framhåller regeringen att det starka exploateringsstrycket i framförallt storstadsregionerna gör att de för friluftsliv och naturvård viktigaste mark- och vattenområdena bör ges ett starkt och långsiktigt skydd, främst som naturreservat.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

- A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap. 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Uppföra byggnad, anläggning eller anordning eller väsentligt ändra befintlig byggnad, anläggning eller anordning.*
2. Anlägga eller väsentligt ändra befintlig brygga, kaj, båthamn, pir eller bojförtöjning. *Befintliga bojar och bryggor som framgår av bilaga 1a-g, och som har tillkommit i laga ordning, får finnas kvar och underhållas.**
3. Anlägga stängsel eller hägnad annat än för bete med tamboskap.*
4. Utföra fyllning, tippning eller dumpning samt anordna upplag. *Detta omfattar även båtuppläggning.*
5. Borra, spränga, gräva, schakta, muddra, påla eller bedriva täkt av något slag.
6. Utföra åtgärd som påverkar områdets hydrologiska förhållanden, t.ex. dika, dämna, avleda vatten eller valla in.
7. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller gödselmedel.
8. Stödutfodra med annat än mineralfoder.
9. Inom det område som är markerat som föreskriftsområde skog på kartan i bilaga 1f avverka eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande.
10. Bedriva vattenbruk.*

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

11. Anlägga ledningar i mark, havsbotten, vatten eller luft.*
12. Sätta upp skyltar.*
13. Underhållsmuddra.*
14. Anlägga fasta förtöjningsdubbar.*
15. Anlägga nya sjömärken och sjövägmärken.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår under B.

Föreskrifterna A1, A2 och A3 gäller inte i följande fall:

- Vid underhåll och reparation av Instöbron.

Föreskrifter A4, A5 och A6 gäller inte i följande fall:

- Vid underhåll och reparation av befintliga bryggor, avloppsanläggningar med tillhörande ledningar, kablar, luftledningar och andra anläggningar som tillkommit i laga ordning är det tillåtet att borra, gräva, schakta eller påla samt anordna tillfälliga upplag.
- Befintliga diken får underhållsrensas och tillfälliga upplag får anordnas i samband med detta.
- Vid underhåll av befintliga sjömärken och sjövägmärken, är det tillåtet att borra eller gräva samt anordna tillfälliga upplag.

Föreskrift A4 och A5 gäller inte i följande fall:

- Vid underhåll och reparation av Instöbron är det tillåtet att fylla, tippa, anordna upplag, borra, spränga, gräva, schakta och påla.
- När totalförsvaret underhåller, reparerar, bygger om eller utför liknande åtgärder på anläggningar eller funktioner vilka nyttjas av totalförsvarets militära del.

* Föreskrifterna A1-3 och A10-14 förklaras och förtydligas under rubriken motivering till beslutet.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar uppförs/anläggs och att följande åtgärder vidtas.

1. Naturreservatet märks ut i terrängen.
2. Informationsskyltar, skyltar om tillträdesförbud i befintliga djurskyddsområden samt vägvisare till toaletten sätts upp och underhålls.
3. Anläggning och underhåll av friluftsanordningar som eldstäder, rastbord, rekommenderade tältplatser, toaletter och stängselgenomgångar.
4. Naturvårdande skötsel i form av röjning, bränning, slåtter och betesdrift med tillhörande åtgärder, samt rensning av igenväxande dammar.
5. Restaurering av vattenområde i syfte att återställa eller höja områdets naturvärden.

6. Bekämpning av främmande och/eller invasiva arter på land och i havet. Detta inkluderar även minkjakt.
 7. Undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.
- C. *Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap. 30 § miljöbalken)*

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Utplantera växt- eller djurart annat än då utplantering sker på uppdrag av Länsstyrelsen i restaureringssyfte.
2. Bedriva fiske efter blåmussla med redskap som omlagrar eller på annat sätt skadar havsbotten eller växt- och djursamhällen inom vattenområdet.
3. Ha hund okopplad eller i koppel längre än fem meter under perioden 1 mars-30 september. *Förbudet gäller inte brukshund i samband med skötsel av betesmarker eller jakt.*
4. Tälta eller förtöja mer än två dygn i sträck på samma plats.*
5. Elda på andra platser än i de eldstäder som förvaltaren har anvisat och iordningställt. *Förbudet gäller även engångsgrillar, men inte andra medhavda grillar, gasol- och spritkök eller liknande.*

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

6. Skörda fastsittande makroalger i kommersiellt syfte.*
7. Anordna läger, tävlingar och liknande med fler än 100 deltagare på land eller i vattenområden som är grundare än tre meter.*

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår under B.
- När Länsstyrelsen, eller den Länsstyrelsen utser, genomför naturinventeringar eller restaurering av naturvärden. Vilka även kan innebära insamling av arter i vetenskapligt syfte.

* Föreskrifterna C4, C6 och C7 förklaras och förtydligas under rubriken motivering till beslutet.

Ärendets handläggning

I och med att Marstrandsskärgården år 2003 pekades ut i rapporten *Den tätortsnära naturen i Göteborgsregionen* påbörjade Länsstyrelsen arbetet med att bilda naturreservatet. Bland annat genomfördes ett antal informationsmöten i nära dialog med kommunen. Arbetet avstannade dock eftersom bildandet av Kosterhavets nationalpark initierades och Länsstyrelsen behövde prioritera det. När arbetet sedan

återupptogs delades området in i två separata naturreservat. Marstrand som beslutades 2017 och det nu aktuella Marstrands skärgård. Konsultinventeringar av landmiljöerna utfördes under 2014 och 2015. Markägarna informerades om detta i brev och fick då kännedom om att arbetet med att bilda naturreservat hade återupptagits. Hösten 2016 hölls ett första möte med tjänstemän på Kungälv kommun där ett förslag till föreskrifter och reservatets gränser diskuterades.

En oberoende värderingskonsult gjorde 2017 en ersättningsutredning. Den resulterade i att ingen ekonomisk ersättning utgår till fastighetsägarna eftersom naturreservatet inte medför några inskränkningar i pågående markanvändning.

I augusti 2017 fick fastighetsägare och övriga sakägare ett utförligt informationsbrev om planerna på att bilda naturreservat i Marstrands skärgård. Brevet innehöll bl.a. beskrivningar av områdets natur- och friluftslivsvärden, förslag till syfte och föreskrifter, gränsförslag och information om reservatsbildningsprocessen. Fastighetsägarna fick även värderingskonsultens utredning. De sakägare som önskade dialog med Länsstyrelsen uppmanades att kontakta oss. Flera möten hölls sedan med sakägare som önskade det, många kontaktade oss också via telefon eller e-post för att framföra sina synpunkter eller ställa frågor.

I början av 2018 hölls ett informations- och dialogmöte med företag och föreningar inom natur, friluftsliv och naturturism som är aktiva i Marstrands skärgård. I april samma år hölls ett andra möte med tjänstemän i Kungälv kommun.

Reservatets föreskrifter och gränser har omarbetats utifrån de synpunkter som kom fram vid möten med sakägare, företag, föreningar och kommunen. Mötena har också gett information till skötselplanen. Några av de större fastighetsägarna är starkt kritiska till ett naturreservat på deras fastigheter. För att tillmötesgå dem har gränsen justerats så att de bebyggda öarna Kråkerön, Långö och Brunskär inte ingår i naturreservatet. Större delen av Instön ligger också utanför naturreservatet. Det finns höga natur- och friluftslivsvärden även på delar av Instön som inte omfattas av naturreservatet. Bedömningen är att dessa lämpligast tas tillvara i den kommunala planeringen.

Berörda mark- och sakägare har genom brev och kungörelsedelgivning 2020-02-19 förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan. Berörda sakägare är bl.a. privata fastighetsägare, samfällighetsföreningar och arrendatorer samt Kungälv kommun, Statens fastighetsverk och Trafikverket.

Förslaget till naturreservat har samtidigt remitterats till Kungälv kommun, Havs- och vattenmyndigheten, SGU och Jordbruksverket.

Västkoststiftelsen, Försvarmakten, Sjöfartsverket, Kustbevakningen, Brandförsvaret, Göteborgsregionens kommunalförbund, Bohuslän museum, LRF Västra Götaland, Naturskyddsföreningens regionkansi Väst, Naturskyddsföreningen i Kungälv, Friluftsförbundet Väst, Friluftsförbundet i Kungälv, Kungälvornitologerna, Göteborgs ornitologiska förening, Marstrands hembygdsförening, Marstrands båtförening, Kungälv motor- och segelbåtssällskap, Kryssarklubben Västskustkretsen, Sportfiskarna, Swedish Pelagic Federation, Din Taxibåt, MarstrandOpenWaterAB, Marstrands Dyk och skeppshandel AB, Marstrands Sjötransporter, Marstrandskajakar, Public Event, Swede Charter, Sörviks Havsservice, Marstrands varv, Marstrands företagareförening, Marstrandföretagarna & co samt Södra Bohuslän Turism AB har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Redogörelse för inkomna synpunkter och hur dessa har beaktats skrivs efter föreläggande och remiss.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Beskrivning av naturreservatet

Naturreservatet utgörs av den skärgård som omger de stora öarna Instön, Koön och Klåverön. Reservatet sträcker sig som en båge runt dessa öar och innefattar allt från ytterskärgårdens kraftigt vågexponerade hårbottnar och vindpinade öar till innerskärgårdens skyddade miljöer med grunda mjukbottnar och ett kulturpräglad landskap. Reservatet består till största delen av hav men många öar och skär ingår också. Öarna är obebyggda och har ett högt värde för det båtburna friluftslivet. Naturreservatet gränsar till sex befintliga naturreservat och binder samman dessa till ett stort skyddat marint område.

Vattenmiljöerna

Naturreservatet omfattar många varierande marina livsmiljöer. De västra delarna har kraftigt vågexponerade hårbottnar, sand, skalsandsbottnar och djupare lerslutningar. I de östra delarna av området finns framför allt grunda mjukbottnar som är skyddade från vågor av en mängd öar, skär och grundområden. Här består bottenstrukturer framför allt av lera med större eller mindre inslag av sand.

Grunda marina mjukbottnar utgör ett viktigt födosöks- och uppväxtområde för många fiskar, ryggradslösa djur och fåglar. Dessa påträffas framför allt i den östra delen av naturreservatet. De bottenstrukturer som är beväxade med ålgräs eller nating utgör en biologiskt högproduktiv miljö som erbjuder skydd för många organismer, men även vegetationsfria grundområden är viktiga för många arter t.ex. plattfisk. Tillsammans bildar vegetationsfria och vegetationsbevuxna grundområden ett mycket skyddsvärt habitat-komplex.

Även berg- och stenbottenstrukturer utgör en viktig livsmiljö för många marina organismer och har i regel en hög artdiversitet. Dessa bottenstrukturer finns framför allt i de västra delarna av naturreservatet. Hårbottenstrukturer präglas i stor utsträckning av en zoneringsstruktur i djupled där olika djur och växter avlöser varandra i takt med att vattendjupet ökar. Karaktäristiskt för den yttre skärgården är breda band med stora brunalgarter som ektång, fingertare eller sockertare och den höga tätheten av olika ryggradslösa djur som havsnejlikan eller läderkorallen dödmanshand.

De djupare lerbottenstrukturer domineras av havsborstmaskar och musslor som lever nergrävda i sedimentet. På sedimentytan syns endast hålen efter dessa små men talrika djur. Alla arter ligger dock inte nergrävda, den lilla piprensaren är ett nässeldjur som står upprätt på botten och fångar plankton från vattnet.

Landmiljöerna

Öarna karakteriseras av karga hållmarker. På exponerade öar i ytterskärgården är landskapet naturligt öppet, medan skyddade öar i innerskärgården domineras av tidigare hävdade marker som har börjat växa igen. Historiskt sett har öarna i innerskärgården skattats på virke och nyttjats som utmarksbete. Detta har skapat naturvärden knutna till den traditionella hävden. Några öar betas än i dag. För att värdena ska bevaras för framtiden behöver hävden utökas och igenväxningen stoppas.

Innerskärgårdens öar består av hållmarksmosaik där hållmarkerna bryts av klåvor och gräsmarker av varierande storlek. Hållmarkerna är ofta beväxade med vit fetknopp, gul fetknopp, kärleksört, styvmorsviol, mandelblom och bergsyra, ibland

dominerar ljung. På öppna berghällar är lavfloran artrik. I klåvor och klippskrevor växer blommande och bärande buskar som t.ex. slån, björnbär och hagtorn. På några öar finns skalgrus eller rikare berggrund vilket gör att dessa får en rikare flora. De finaste gräsmarkerna finns på Angholmen, Brattholmen och Barlindernäset. Här finns t.ex. hävdgynnade arter som vildlin, jungfrulin, gullviva, darrgräs, bockrot, knägräs och ängsvädd. På flera av öarna finns hällkar, dammar och fuktiga svackor. I dessa finns flera intressanta arter bl.a. de rödlistade växterna ävjobrodd, fyrling och rödlänke. Sannolikt är dessa dammar och hällkar också betydelsefulla miljöer för groddjur. Längs stränderna återfinns t.ex. kustarun, dvärgarun, strandbeta, strandmalört och bohusmarrisp. Öarna i ytterskärgården hyser ett rikt fågelliv och mycket knubbsäl. Fåglar som häckar här är bl.a. ejder, gråtrut, silltrut, kustlabb och tobisgrissla.

Kulturmiljön

Det finns ett 20-tal fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i innerskärgården. De flesta är tomtningar och lämningar av sillsalterier och tranekokerier, men det finns också rösen, fiskelägen och husgrunder. I och med att vegetationen på öarna hålls låg är dessa lämningar väl synliga i landskapet och ger ytterligare en dimension till upplevelsen av skärgården. På många platser i området finns också obekräftade uppgifter om förlista fartyg.

Friluftsliv

I och med att reservatet består av öar och hav är det endast tillgängligt för det båtburna friluftslivet. Området kring Marstrand är sedan länge känt som ett av landets mest frekventerade av båtlivet, vilket även inbegriper kajakpaddling. Parkering och ramp för sjösättning finns bl.a. på Vrångholmen och det finns företag i området som hyr ut kajaker och andra båtar. De allmänt tillgängliga stränderna erbjuder möjlighet till bad och sportfiske.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Motivering av beslutet

Som anges ovan är Marstrand och dess skärgård i Länsstyrelsens rapport till regeringen *Den tätortsnära naturen i Göteborgsregionen – program för skydd av tätortsnära naturområden* utpekade som ett område som bör ges ett starkt och långsiktigt skydd, främst som naturreservat. Vid avgränsningen av naturreservatet har utgångspunkterna varit bevarande av en rik naturmiljö i form av ytterskärgårdens berg och stenbottnar med uppstickande vindpinade fågelskär och innerskärgårdens mer skyddade miljöer med kulturpräglade öar som omges av grunda mjukbottnar. Områdets naturvärden knutna till utmarksbete på öarna är beroende av kontinuerlig skötsel i form av röjning, bränning och bete för att hindra igenväxning. Genom att skydda området som naturreservat säkerställs en långsiktig och ändamålsenlig skötsel, då staten har möjlighet att ansvara för skötseln om inte markägare eller arrendatorer kan eller vill sköta markerna. Friluftslivets tillgång till orörd skärgård är ett starkt motiv till skyddet. Samtidigt har avvägningar gjorts med kommunens önskan att planera attraktiva boendeområden på Instön. De delar av Instön som ingår i naturreservatet har ett högt värde för friluftslivet och/eller höga hävdberoende naturvärden. Det finns även höga natur- och friluftslivsvärden på delar av Instön som inte omfattas av naturreservatet. Bedömningen är att dessa lämpligast tas tillvara i den kommunala planeringen. Dessa avvägningar har gjorts i samråd med Kungälv kommun.

Naturresevatets föreskrifter är utformade så att syftet med naturresevatet ska uppnås. Nedan följer kommentarer och förtydliganden till några av föreskrifterna.

Att uppföra byggnader, anläggningar och anordningar samt väsentligen förändra befintliga sådana blir förbjudet med hänsyn till områdets natur- och friluftslivsvärden samt landskapsbilden. Anläggningar och anordningar som avses kan t.ex. vara nya bryggor, bojar, mudderrännor, vägar, master, ledningar, skyltar och liknande. En smygande exploatering bedöms vara ett reellt hot både mot områdets naturvärden och värden för friluftslivet och är en av anledningarna till varför området bör skyddas som naturresevat. På beslutskartorna i bilagorna 1a-1g redovisas befintliga bojar och bryggor. Det är de bojar och bryggor som fanns när resevatet bidades. Länsstyrelsen har inte utrett om dessa har tillkommit i laga ordning eller inte. (Föreskrift A1-3, A11-12.)

Vattenbruk kan bidra med betydande utsläpp av näringsämnen och verka avhållande för det rörliga friluftslivet. För att värna undervattensmiljön och framkomligheten för det rörliga friluftslivet förbjuds därför alla former av vattenbruk. Föreskriften syftar inte till att hindra ickekommersiella odlingar som anläggs i restaureringssyfte för att återställa naturtyper eller minska näringsbelastningen i området. (Föreskrift A10.)

Underhållsmuddring får göras efter Länsstyrelsens tillstånd. Med underhållsmuddring menas att befintliga mudderrännor, som har tillkommit i laga ordning och som har sedimenterat igen får muddras till det djup och läge som anges i gällande tillstånd. För att det ska vara möjligt att ställa villkor som minskar den negativa påverkan på naturvärdena är åtgärden förenad med tillståndsplikt. (Föreskrift A13.)

Tillstånd krävs för anläggning av fasta förtöjningsdubbar. Tillstånd bör inte ges i anslutning till ålgräs eller där man bedömer att en återtablering av ålgräs kan vara möjlig. Syftet är framför allt att minska risken att ankring förstör befintlig vegetation eller hindrar en återetablering av ålgräs eller nating. (Föreskrift A14.)

Föreskrift gällande tältning och förtöjning. Tältning och förtöjning på samma plats tillåts i två dygn. Det finns ett behov av att reglera tältning och förtöjning. Vi bedömer att det annars finns en risk att populära platser blir ockuperade för längre perioder även om det bryter mot allemansrätten. (Föreskrift C4.)

Föreskrift gällande skörd av makroalger. Det krävs Länsstyrelsens tillstånd för att i kommersiellt syfte skörda makroalger. Syftet är att förhindra att större mängder långlivade och för biodiversiteten viktiga arter skördas. Syftet är inte att hindra skörd av arter gynnade av övergödning. (Föreskrift C6.)

Föreskrift gällande läger och tävlingar. Organiserade verksamheter med fler än hundra deltagare vid ett och samma tillfälle på land eller i vattenområden som är grundare än tre meter är tillståndspliktigt. Syftet är inte att förhindra sådana aktiviteter utan att det ska vara möjligt att ställa villkor som styr hur, när och var de sker. Detta för att undvika negativ påverkan på naturvärden t.ex. att inte ålgräsängar, blåmusselbankar eller landområden med känslig flora skadas. (Föreskrift C7.)

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga

och andra konsekvenser att det saknas skäl för konsekvensutredning av regelgivning.

Beslutets förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser.

Riksintressen

Naturreseptatet omfattas av riksintresse för naturvård (Hakefjorden-Marstrandsfjorden-Sälöfjorden) samt riksintresse för friluftsliv (Södra Bohusläns kust). Det omfattas även delvis av riksintresse för yrkesfiske (Hakefjorden-Åstol-Lövön: lek-område för torsk), samt sjöfart (kustleden Instö ränna samt en namnlös kustled). Det omfattas dessutom av geografiska bestämmelser enligt MB 4 kap (Högexploaterad kust).

Kommunala planer

Utöver riksintressena enligt ovan och befintliga områdesskydd enligt nedan berörs naturreseptatet delvis av Utvecklingsområde för båtplatser samt Utbyggnadsområde för vind och vågkraft enligt mark- och vattenanvändningskartan i översiktsplan 2010, antagen av kommunfullmäktige 2012. Detta har diskuterats på ett möte med kommunens tjänstemän. Utbyggnadsområdet för vind- och vågkraft anses inte längre vara aktuellt, särskilt inte när de marina naturvärdena i området har visat sig vara höga. Vid reservatets avgränsning runt Instön har hänsyn tagits till Utvecklingsområdet för båtplatser. Hela norra Mittsund har lämnats utanför naturreseptatet och gränsen har dragits så att det på några ställen är möjligt att anordna fler båtplatser i anslutning till redan befintliga bryggor.

På två platser på Instön överlappar naturreseptatet lite med områden som är detaljplanlagda som allmän platsmark park. Det har stämts av med kommunen och utgör inget hinder för att bilda naturreseptatet.

Befintliga områdesskydd

Stora delar av naturreseptatet omfattas av strandskydd. Inom området finns flera fågel- och sälskyddsområden och det överlappar delvis med Sälöfjordens Natura 2000-område. Dessa områdesskydd förändras inte av detta naturreseptatet.

Miljömål

Naturreseptatet utgör ett led i arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljömålen Hav i balans och levande kust och skärgård, Ett rikt odlingslandskap samt Ett rikt växt- och djurliv.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreseptatets syften kommer pågående mark- och vattenanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreseptatet. Föreskrifterna är anpassade till naturreseptatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark, havsbotten samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken. Viss konflikt finns med den gällande översiktsplanen. Detta anses inte vara något hinder för naturreseptatet. Se avsnittet Kommunala planer ovan.

Upplýsningar

Dispens från *föreskrifterna* m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreseptatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreseptatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreseptatet (7 kap. 7 § miljöbalken).

Skogsvårdslagen

Genom beslutet om naturreseptatet följer att skogsvårdslagens bestämmelser upphör att gälla, i de delar av naturreseptatet där skogsbruk förbjuds enligt A Föreskrifterna, (se 4 § Skogsvårdslagen (SFS 1979:429)).

Därmed har markägaren inte längre något ansvar enligt 29 § skogsvårdslagen för att bekämpa eller förebygga insektshärjning i skog.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreseptatet gäller annan lagstiftning som vanligt, t.ex. följande:

- Miljöbalkens bestämmelser om Natura 2000, strandskydd, generella biotopskydd, vattenverksamhet och artskydd.
- Fridlysningsbestämmelser i artskyddsförordningen.
- Fiskebestämmelser i Havs- och vattenmyndighetens författningssamling.
- Terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Kulturmiljölagen.
- Jaktlagstiftningen.
- Lagen om skydd mot olyckor t.ex. generella eldningsförbud och efterbevakningsansvar vid brand.

Reservatets gränser

Reservatets gränser går mestadels ute i havet och redovisas då med brytpunktskoordinater, se bilaga 1 (inklusive tabell 1) samt 1a-f med tillhörande listor över brytpunkter. Vid Instön, Långö, Kråkerön, Skraddarön och Brunskär sammanfaller gränsen till stor del med fastighetskartans strandlinje (Lantmäteriets Fastighetskarta 2019).

Där reservatsgränsen sammanfaller med naturreservaten Älgön, Tofta, Nordre älvs estuarium, Klåverön och Marstrand samt naturvårdsområdet Nordön har de äldre reservatsgränserna följts. De har ibland tätt mellan brytpunktskoordinaterna. Vid en eventuell framtida översyn av reservatsgränserna kan mindre karttekniska justeringar bli aktuella för att få tydligare gränser med färre brytpunkter ute i vattnet. Reservatsgränserna ska dock sammanfalla med varandra även efter en sådan justering.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare av landområden och friluftslivsanordningar är Väst kuststiftelsen. Förvaltningen ska ske i samverkan med berörda markägare och arrendatorer.
- Förvaltare av havsområden är Länsstyrelsen. Förvaltningen ska ske i samverkan med berörda fastighetsägare.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket. Inmätning av reservatsgränsen behövs bara där den korsar landområden. Det vill säga vid Söholmen, Sjöängen och Barlindernäset på Instön.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.
- Förvaltaren ansvarar inte för drift och underhåll av befintliga anordningar t.ex. bryggor, bojar och ledningar.